

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3/2565

บริษัท พ. กับพวกผู้ร้อง นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร บ.ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40, ป.พ.พ. มาตรา 193/17, ป.วิ.พ. มาตรา 23

ย่อ / หลักกฎหมาย

พ.ร.บ.อนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 40 วรรคสอง เป็นบทบังคับเรื่องกำหนดเวลาในการยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ไม่ใช่เรื่องอายุความ จึงไม่อาจนำบทบัญญัติตาม ป.พ.พ. มาตรา 193/17 วรรคสอง มาบังคับใช้กับกรณีนี้ได้ หากแต่กำหนดเวลาดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ขยายได้ตามหลักเกณฑ์ใน ป.วิ.พ. มาตรา 23 การดำเนินกระบวนการพิจารณาของผู้ร้องทั้งสองเป็นไปตามความจำเป็นโดยสุจริต พฤติการณ์แห่งคดีถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่ศาลชั้นต้นจะใช้อำนาจตาม ป.วิ.พ. มาตรา 23 สั่งให้ขยายระยะเวลาการยื่นคำร้องให้ก่อนที่จะส่งรับคำร้องของผู้ร้องทั้งสองในคดีไว้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แต่หากศาลชั้นต้นซึ่งได้พิจารณาในชั้นตรวรจรับคำร้องเห็นว่าคำร้องยื่นเกินกำหนดระยะเวลา 90 วัน ผู้ร้องทั้งสองไม่มีอำนาจยื่นคำร้อง ก็ต้องมีคำสั่งให้ยกคำร้องนั้นเสีย มิใช่สั่งรับคำร้องขอไว้ก่อน อันทำให้เข้าใจได้ว่าศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจสั่งขยายระยะเวลานี้ให้แล้ว จึงเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นการสั่งไปโดยผิดหลงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ

คำพิพากษา

ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดและคำสั่งแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ข้อพิพาทหมายเลขคำที่ 92/2558 คดีหมายเลขแดงที่ 134/2561 ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้งดไต่สวน แล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องทั้งสองอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ตามที่ผู้ร้องทั้งสองและผู้คัดค้านไม่ได้แย้งในชั้นอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องทั้งสองทำสัญญาว่าจ้างปรับปรุงสระว่ายน้ำบ้านสระสวน กับผู้คัดค้าน รวม 2 โครงการ มีข้อตกลงว่าหากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ตกลงกันให้เสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ ต่อมาผู้ร้องทั้งสองยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการ สถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อเรียกร้องหนี้ค่าจ้างและเงินประกันผลงาน ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านและข้อเรียกร้องแย้ง ต่อมาเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2561 คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดให้ผู้ร้องทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 186,803.89 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันที่ยื่นคำเสนอข้อพิพาทเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ คำขออื่นและคำเสนอข้อพิพาทให้ยก ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอแก้ไขและเพิ่มเติมคำชี้ขาดต่อคณะอนุญาโตตุลาการ ต่อมาเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2562 คณะอนุญาโตตุลาการมีคำสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมในคำชี้ขาด โดยคณะอนุญาโตตุลาการมีคำสั่งให้แก้คำชี้ขาดเดิมเป็นให้ผู้คัดค้านชำระเงินจำนวน 504,551.58 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันที่ยื่นคำเสนอเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ สำหรับประเด็นอื่นตามคำร้องของผู้ร้องทั้งสองได้ยุติและถึงที่สุดแล้ว ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้วินิจฉัยใหม่ ทั้งนี้ นอกจากที่แก้ไขคำชี้ขาดนี้ ให้เป็นไปตามคำชี้ขาดเดิม และให้ถือคำสั่งนี้เป็นส่วนหนึ่งของคำชี้ขาด เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2562 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะ

อนุญาตตุลาการต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ.1729/2562 แต่ภายหลังเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2562 ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอถอนคำร้องดังกล่าวโดยระบุเหตุผลว่าจะนำไปว่ากล่าวในชั้นของศาลปกครองศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวมีคำสั่งอนุญาตและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ เมื่อผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดต่อศาลปกครองกลางแล้ว ศาลปกครองกลางมีคำสั่งเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2562 ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ โดยวินิจฉัยว่าศาลปกครองกลางมิใช่ศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาตามคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง ต่อมาเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2563 ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น โดยอ่านคำสั่งเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2563 ผู้ร้องทั้งสองจึงมายื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2563 คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องทั้งสองว่า ผู้ร้องทั้งสองมีอำนาจยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 40 วรรคสอง กำหนดให้คู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดได้ โดยยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจภายในเก้าสิบวันนับแต่วันได้รับสำเนาคำชี้ขาด หรือถ้าเป็นกรณีมีการขอให้คณะอนุญาโตตุลาการแก้ไขหรือตีความคำชี้ขาด หรือชี้ขาดเพิ่มเติม นับแต่วันที่คณะอนุญาโตตุลาการได้แก้ไขหรือตีความคำชี้ขาดหรือทำคำชี้ขาดเพิ่มเติมแล้ว ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบังคับเรื่องกำหนดเวลาในการยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ ไม่ใช่เรื่องอายุความ จึงไม่อาจนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/17 วรรคสอง มาบังคับใช้กับกรณีนี้ได้ หากแต่กำหนดเวลาดังกล่าวเป็นระยะเวลาที่ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ขยายได้ตามหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 23 คดีนี้เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2562 คณะอนุญาโตตุลาการมีคำสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมคำชี้ขาดเดิม ต่อมาเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2562 ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ.1729/2562 อันเป็นการยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะอนุญาโตตุลาการได้แก้ไขเพิ่มเติมคำชี้ขาดตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 40 วรรคสอง แล้ว การที่ภายหลังผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอถอนคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดในคดีดังกล่าวเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2562 ผู้ร้องทั้งสองระบุในคำร้องว่า ผู้ร้องทั้งสองและผู้คัดค้านต่างสมัครใจที่จะนำข้อพิพาทในคดีนี้ไปว่ากล่าวในชั้นของศาลปกครองกลาง จึงประสงค์จะขอถอนคำร้องขอคดีนี้เพื่อนำไปยื่นต่อศาลปกครองกลาง โดยผู้คัดค้านลงชื่อรับทราบและไม่คัดค้านคำร้องดังกล่าว ประกอบกับคดีนี้ผู้ร้องทั้งสองอ้างในอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องทั้งสองมุ่งหมายที่จะนำคดีไปดำเนินการที่ศาลปกครองกลางให้ถูกต้องตามคำแนะนำของผู้พิพากษาอาวุโสผู้ไกล่เกลี่ยที่ศาลชั้นต้น สอดคล้องกับที่ผู้ร้องทั้งสองระบุในคำร้องต่อศาลปกครองกลางว่าผู้ร้องทั้งสองได้ขอถอนคำร้องในคดีของศาลชั้นต้นเพื่อนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองกลางตามคำแนะนำของผู้พิพากษาผู้ประนอมในชั้นไกล่เกลี่ย เมื่อผู้คัดค้านมิได้แก้อุทธรณ์โต้แย้งให้เห็นข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องทั้งสองถอนคำร้องขอต่อศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวเพื่อประสงค์จะดำเนินคดีต่อศาลปกครองกลาง แต่เมื่อผู้ร้องทั้งสองได้ยื่นคำร้องขอต่อศาลปกครองกลาง ศาลปกครองกลางมีคำสั่งเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2562 ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ โดยวินิจฉัยว่าศาลปกครองกลางมิใช่ศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาตามคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง ต่อมาเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2563

ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น โดยอ่านคำสั่งเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2563 ผู้ร้องทั้งสองจึงมายื่นคำร้องขอเพิกถอนคำสั่งชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2563 ภายหลังศาลปกครองสูงสุดอ่านคำสั่งเพียง 1 เดือน แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องทั้งสองยังประสงค์ที่จะขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาคำร้องขอของผู้ร้องทั้งสองอยู่ต่อเนื่องตลอดมา และจำเป็นต้องทำคำร้องขอขึ้นใหม่ต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาภายในเวลาพอสมควร อันเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาไปตามความจำเป็นโดยสุจริต พฤติการณ์แห่งคดีดังกล่าวมาทั้งหมดถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่ศาลชั้นต้นจะใช้อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 23 สั่งให้ขยายระยะเวลาการยื่นคำร้องให้จนถึงวันที่ยื่นคำร้อง คือวันที่ 30 กันยายน 2563 เสียก่อนที่จะสั่งรับคำร้องของผู้ร้องทั้งสองในคดีนี้ไว้ดำเนินการพิจารณาต่อไป แต่หากศาลชั้นต้นซึ่งได้พิจารณาในชั้นตรวรับคำร้องเห็นว่าคำร้องยื่นเกินกำหนดระยะเวลา 90 วัน ผู้ร้องทั้งสองไม่มีอำนาจยื่นคำร้อง ก็ต้องมีคำสั่งให้ยกคำร้องนั้นเสีย มิใช่สั่งรับคำร้องขอไว้ก่อน อันทำให้เข้าใจได้ว่าศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจสั่งขยายระยะเวลาเช่นว่านี้ไปแล้ว จึงเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นการสั่งไปโดยผิดพลาด เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณา ที่ผิดระเบียบ ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขเสียให้ถูกต้อง โดยให้ขยายระยะเวลาให้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำสั่งชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการได้จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2563 และเมื่อเป็นดังนี้แล้ว ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 40 วรรคสอง แล้ว จึงมีอำนาจยื่นคำร้องขอเป็นคดีนี้ อุทธรณ์ของผู้ร้องทั้งสองฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้รับคำร้องฉบับลงวันที่ 30 กันยายน 2563 ของผู้ร้องทั้งสองไว้ได้ส่วนแล้วให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

องค์คณะ

ภักทรศักดิ์ วรรณแสง · สืบพงษ์ ศรีพงษ์กุล · อำพันธ์ สมบัติสภาพรกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3/2565>